

David Karabec:

NAUČME SE VYUŽÍVAT SYSTÉM PATENTOVÉ OCHRANY JAKO AKCELERÁTOR SVÉHO BYZNYSU

ABY ČESKÉ PODNIKY MOHLY ÚSPĚŠNĚ KONKUROVAT NA GLOBÁLNÍM TRHU, MUSÍ PŘIJÍT S VLASTNÍMI ORIGINÁLNÍMI VÝROBKY A SLUŽBAMI. ČASTO VŠAK ZAPOMÍNÁJÍ NA OCHRANU NOVÝCH TECHNICKÝCH ŘEŠENÍ PROSTŘEDNICTVÍM PATENTŮ A TAKÉ NEDOSTATEČNĚ CHRÁNÍ SVÉ KNOW-HOW A OBCHODNÍ TAJEMSTVÍ. MNOHDY ANI NEZAČLENÍ DO SVÝCH INTERNÍCH PŘEDPISŮ VŠECHNY POTŘEBNÉ POSTUPY, KTERÉ SOUVISEJÍ S VYTVOŘENÍM A OCHRANOU TĚCHTO NEHMOTNÝCH STATKŮ. „I MEZI TUZEMSKÝMI PODNIKATELI SE DĚJÍ RŮZNÉ VĚCI, VČETNĚ POKUSŮ O NELEGÁLNÍ ZÍSKÁNÍ KNOW-HOW A OBCHODNÍHO TAJEMSTVÍ, A SAMOZŘEJMĚ V NĚKTERÝCH ZAHRANIČNÍCH DESTINACÍCH JE TOTO NEBEZPEČÍ JEŠTĚ DALEKO VĚTŠÍ,“ VYSVĚTLUJE DAVID KARABEC, ADVOKÁT A JEDNATEL STEJNOJMENNÉ KONZULTAČNÍ, PORADENSKÉ A VZDĚLÁVACÍ SPOLEČNOSTI, KTERÁ POMÁHÁ PODNIKATELŮM HLEDAT ŘEŠENÍ, JAK SE PŘED TÍMTO NEBEZPEČÍM CHRÁNIT A JAK OCHRANU DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ CO NEJLÉPE VYUŽÍT VE SVŮJ PROSPĚCH.

JUDr. David Karabec, MPA, je advokátem a jednatelem stejnojmenné konzultační, poradenské a vzdělávací společnosti zaměřené na ochranu autorských a průmyslových práv, know-how, obchodního tajemství, franchising, licence a nekalou soutěž. Při své činnosti vychází především ze svých dlouholetých zkušeností advokáta s praxí se zastupováním klientů ve sporech z práv k duševnímu vlastnictví. Společnost je také provozovatelem vlastního Školícího centra ochrany duševního vlastnictví pro vzdělávání pracovníků malých a středních firem, vysokých škol a výzkumných pracovišť v této oblasti www.karabec.cz

průmyslovým právem formou licenční smlouvy. Na jejím základě nabyvatel získává oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (licenci) v ujednaném omezeném nebo neomezeném rozsahu a zavazuje se za to zaplatit poskytovateli odměnu. Nezbytnou součástí ochrany duševního vlastnictví musí být také důsledné vymáhání práv v případě jejich porušení. Vlastník průmyslového práva stejně jako nabyvatel licence mají možnost vymáhat dodržování průmyslového práva prostřednictvím řady právních prostředků, včetně podání žaloby k soudu, a chránit tak svoje investice.

ZTRÁTY MOHOU BÝT NENAHRADITELNÉ

A co ochrana know-how a obchodního tajemství? Známe případy, kdy došlo v této oblasti k nenahraditelným ztrátám.

Bohužel máte pravdu. V České republice vznikají světově unikátní řešení, o která je zájem, avšak značná část z nich není dostatečně chráněna. Jak důležitý je důraz inovační strategie na zvýšení povědomí o ochraně duševního vlastnictví ve výrobní a aplikační sféře již ve fázi výzkumu, zejména v oblasti ochrany know-how a obchodního tajemství, naznačují některé zkušenosti výzkumných a vývojových pracovišť malých a středních podniků. Tyto podniky mají první negativní zkušenosti s některými obchodními partnery, zejména z Číny, kteří spíše než o spolupráci mají zájem o know-how.

Mohl byste uvést konkrétní příklad?

Uvedl bych příklad unikátní české technologie pro velkokapacitní baterie HE3DA. Jedná se o lithiovou baterii s unikátní konstrukcí a se speciálním chlazením, která má vysokou kapacitu i bezpečnost, a přitom menší nároky na velikost. Tato technologie zaujala čínské investory natolik, že se ji pokusili odcizit.

Principem jsou silné elektrody a zcela nové konstrukční pojetí, které vyvinul český vědec Jan Procházka. Ten uvádí chyby, kterých se při jednání se strategickým partnerem dopustili, zejména že v rámci investičních dohod odkryli veškeré účetnictví a také technické detaily baterií. Jediné, co si našťástí nechali ►►

ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLAD ÚSPĚCHU FIRMY

Bez právní ochrany nových řešení a informovanosti o technických novinkách by se byznys nemohl rozvíjet a konkurovat na globálním poli. To je známá věc. A přestože se tvrdí, že jsme země chytrých hlav a máme na svém kontě světově proslulé vynálezy, nástroje ochrany duševního vlastnictví zatím nevyužíváme dostatečně, což se projevuje zejména nízkým počtem udělovaných patentů v mezinárodním srovnání. Máme na to patřit mezi patentové premianty?

Určitě ano. Ale je třeba si opravdu uvědomit, že ochrana duševního vlastnictví je základním předpokladem úspěchu každého podniku. Proto je důležité, aby ji trvale zahrnul do svých strategických plánů. Právní úprava autorských práv a průmyslových práv, jakož i mezinárodní smlouvy a směrnice Evropské unie jsou účinným prostředkem proti padělání, pirátství a porušování práv k duševnímu vlastnictví. Brání narušování hospodářské soutěže a pomáhají vytvářet férové podnikatelské prostředí, přičemž podporují jak inovace, tak investice a konkurenceschopnost. O významu ochrany duševního vlastnictví svědčí i její zařazení mezi základní pilíře Inovační strategie České republiky 2019–2030. Vláda dává důraz na chytrou inovační strategii, s jejíž pomocí se můžeme během cca deseti let dostat na špičku evropských inovátorů.

Co konkrétně v tomto směru podnikla vaše kancelář?

Ve spolupráci s Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR a Vysokou školou finanční a správní jsme již v roce 2017 vydali pro podnikatele příručku s názvem Průmyslová práva a licence. A protože byla již zcela rozebrána, přistoupili jsme letos k jejímu druhému vydání. Doplnili jsme ji o nové druhy ochranných známek a změny s tím související, přidali zcela nové části týkající se ochrany know-how a obchodního tajemství při podnikání i vzor licenční smlouvy na patent. Chceme tím podnikatelům poskytnout návod a doporučení, jak nakládat s předměty průmyslových práv, a podpořit tak inovační výkonnost českých firem. Kromě toho pořádáme přednášky a semináře pro studenty středních a vysokých škol, také pro univerzity, výzkumná a vývojová pracoviště, které seznamujeme s problematikou ochrany duševního vlastnictví.

Na co byste zvlášť upozornil?

V každém podniku je třeba věnovat dostatečnou pozornost všem základním právním prostředkům průmyslové právní ochrany nápadů a technických řešení, které mají obchodní nebo výrobní potenciál a předpoklady následného uvedení na tuzemský nebo zahraniční trh. Ovšem mimořádný význam ve vztahu k transferu výsledků výzkumu a vývoje mají licence, tedy souhlas majitele k využívání předmětu chráněného

V ČESKÉ REPUBLICE JE
PATENTY CHRÁNĚNO
ZHRUBA 45 TISÍC
TECHNICKÝCH ŘEŠENÍ.
NÁŠ POTENCIÁL JE VŠAK
MNOHEM VĚTŠÍ.

►► pro sebe, byl černý prášek (materiál pro katodu, která je součástí originálního řešení baterie). Čínští „zájemci“ se proto rozhodli opatřit si tuto zásadní součást baterie nelegálně. Došlo přitom k incidentu, při kterém byl na místě zadržen čínský profesor, který si potají nabral vzorek černého prášku a strčil si ho do kapsy svého obleku. Naštěstí byl odhalen přímo při činu.

Investoři si v tomto případě zaplatili předkupní právo, aby se dostali k informacím, a dozvěděli se tak o objektu svého zájmu prakticky všechno. Ovládnutí firmy a následně zbravení se existujících akcionářů je obecně zneužívaný způsob, jak se Čína levně a rychle dostává k moderním technologiím. Patrně je to právě v oboru baterií a skladování energie. Důsledkem je, že výroba lithiových baterií již není japonskou záležitostí jako kdysi, ale dnes se odehrává téměř exkluzivně právě v Číně a také v Jižní Koreji. Dlužno říci, že podobné pokusy o nelegální získání know-how a obchodního tajemství se vyskytují i v české ekonomice mezi tuzemskými podnikateli, jak ukazují mé zkušenosti z praxe advokáta.

OCHRANA DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ JE STRATEGICKÉ ROZHODNUTÍ

To jsou varující skutečnosti. Poradíte tedy, na co by ještě neměl podnik v tomto směru zapomenout.

Je nesmírně důležité, aby každá firma uvažovala o svém výrobním programu především strategicky. Před zahájením výzkumu a vývoje nových produktů je nezbytné provést důkladnou rešerši stávajících technických řešení. Tyto informace je možné získat prostřednictvím patentových zástupců

nebo specializovaných advokátů, dále na Úřadu průmyslového vlastnictví nebo zcela zdarma s využitím databází patentů a užitných vzorů dostupných na webových stránkách Úřadu průmyslového vlastnictví. Zejména mohou doporučit databázi Espacenet, která je celosvětovou databází Evropského patentového úřadu obsahující více než 100 milionů patentových dokumentů. Je dostupná prostřednictvím Evropského patentového úřadu anebo prostřednictvím českého rozhraní na webových stránkách Úřadu průmyslového vlastnictví.

Stejně tak bych doporučil od počátku spolupracovat s odborníky specializovanými na danou problematiku, kteří dokážou včas rozpoznat potenciál výzkumných, vývojových a inovačních procesů a nasměrují podnik k žádoucím řešením formou ochrany patentem, užitným nebo průmyslovým vzorem či ochrannou známkou. Je zapotřebí posoudit nejen obchodní a nákladovou stránku věci, ale i všechny právní souvislosti tak, aby ochranné dokumenty byly nejen kompletní, ale i řádně včas registrovány v příslušných zemích, aniž by přitom porušovaly práva třetích stran. Podniky se tak mohou vyhnout sporům z porušování práv k duševnímu vlastnictví třetích stran a souvisejícím složitým a finančně nákladným soudním sporům.

V čem ještě mohou patentoví zástupci a specializovaní advokáti firmám pomoci?

Například zastupují podniky před orgány státní správy a v řízeních před soudy, poskytují nezávislé poradenství a další služby souvisejících s ochranou průmyslového vlastnictví. Jedná se o technicky a právně vzdělané odborníky s praxí v oboru průmyslového (duševního) vlastnictví, kteří posoudí a poradí, jaký druh ochrany je pro technické řešení

nejúčinnější, připraví nároky na ochranu a zpracují požadované podklady a přihlášky související s ochranou průmyslového vlastnictví, a to jak před Úřadem průmyslového vlastnictví, tak i u mezinárodních patentových úřadů a organizací. V neposlední řadě mohou pomoci i s vytvořením vnitřních předpisů podniku o ochraně duševního vlastnictví, včetně nakládání s podnikovými vynálezy a odměňováním zaměstnanců, jakož i s vymáháním práv k duševnímu vlastnictví v případě jejich porušení. Dobře promyšlenou a zpracovanou strategii v oblasti průmyslových práv mohou firmy dosáhnout významných příjmů z prodeje patentů či poskytnutých licencí nebo získat náskok před konkurencí.

Hovoříme o firmách, ale pravidla pro nakládání s průmyslovými právy a s jejich transferem do praxe by měl znát také každý výzkumník, vývojový pracovník či inovátor.

Určitě, nezbytné je, aby uměl využívat patentové informace ještě před formulací svých záměrů. Snaha ochránit duševní vlastnictví by měla být společným dílem těchto pracovníků a firem, vycházející z jejich dlouhodobého dialogu. Měli by si uvědomit, jakou významnou hodnotu vytvářejí. Například firmám se promítne jako nehmotný majetek, který je pak možné začlenit do základního kapitálu anebo jej lze použít jako záruku věřitelům, například ve formě ručení za úvěr pro další investiční plány a technický rozvoj podniku. V případě prodeje podniku nebo jeho části pak tvoří duševní vlastnictví zásadní podíl na jeho ceně při vstupu strategického partnera nebo při uvedení vysoce inovativního podniku na burzu cenných papírů, která mu otevírá zcela nové obchodní příležitosti. ■

ZA ROZHOVOR DĚKUJE JANA JENŠÍKOVÁ
FOTO: ARCHIV D. KARABCE A SHUTTERSTOCK